

derd. Opnieuw willen wij Coolen citeren, die weer in Waalre (bezuiden Eindhoven) had kunnen gaan wonen:

‘Er is een grote vriendschap ontstaan tussen de Engelse soldaten uit Londen, uit Yorkshire, uit Kent, uit Wales en Schotland en de mensen van ons dorp. Waar ze in huis vertoeven, zijn ze voor onderdak gevraagd en voor de wederzijdse begeerde gezelligheid in een zij ’t slechts schaars verlichte woning – waarvoor zij, de Engelsen, de petroleum meebrengen –, terwijl het buiten koud is of regent in de duisternis. Als er een piano is, wordt er piano gespeeld, waar geen piano is, speelt de *Tommy* harmonica of mondorgel, de Schot zijn *bagpipe*. Hij leert zijn liederen, hij leert de kinderen de Engelse kinderversjes en spelletjes of hij vertelt van zijn vrouw, zijn kinderen, zijn moeder of verloofde en laat foto’s rondgaan, terwijl het jongste kind, met zijn baret op, op zijn knie zit en hij zelf met een oranjemuts het hoofd heeft getooid. Al de jongens dragen Engelse distinctieven, die moeder op de mouw moet naaien. Er zijn honderden middelen om over de bezwaren van het taalverschil heen te komen en in het Engels-Brabantse discours begrijpt men elkaar van beide zijden. Inderdaad, de Engelsman is slechts gelegenheidssoldaat. Hij is vader, hij is echtgenoot, verloofde, zoon, hij heeft zijn *job*, en nu moet hij vechten. Hij voelt niets voor deze oorlog, niets voor zijn lange dienstdtijd, maar hij ziet in, dat het noodzakelijk is deze oorlog voor het land te voeren, en daarom doet hij er zonder enig morren aan mee. Hij maakt een door en door gezonde indruk, en hij overstijgt als soldaat, als lid van het leger, zeker verre ons recruten- en kribbebijter-begrip van de Nederlandse soldaat. Hij . . . staat in geaardheid en karakter dicht bij ons. In heel zijn huiselijk verkeer met ons is hij net als wij, met dezelfde familiezin en dezelfde hang naar huiselijkheid.’¹

Zo zijn er talloze kringen geweest, talloze gezinnen ook, waarin men als in dat van Coolen de Geallieerde militairen graag als gasten zag komen zonder dat er iets gebeurde dat aanleiding gaf tot ontstemming. Elders kon die ontstemming wel degelijk ontstaan en bij menige mannelijke Nederlander was sexuele jaloezie er een belangrijke component van. ‘Ooit er over gedacht, Bill Smith’, aldus de kenmerkende uitbarsting van de Maastrichtenaar Martin W. Duyzings,

‘wat de Amerikaan was, vergeleken bij die afgebeulde Europese man met zijn

dicht’ (brief, 2 febr. 1945 van de fam. E. M. Govaert, Doc I-564, a-1) – waarmee de buitenechtelijke kinderen van negersoldaten werden bedoeld.

De aanwezigheid van die negersoldaten had in Zuid-Limburg ook als effect dat de kleine kinderen hun geloof in een uit Spanje gekomen Zwarte Piet verloren – Zwarte Piet was, zeiden zij, een Amerikaanse soldaat.

¹ Antoon Coolen: *Bevrijd vaderland*, p. 156-57.